Published September 26, 2016 Klapalekiana, **52**: 107–109, 2016
ISSN 1210-6100

Sedmdesát let Dr. Jana Ježka

Seventy years of Dr. Jan Ježek

RNDr. Jan Ježek, CSc. oslavil v roce 2015 sedmdesát let. Celá jeho profesionální kariéra byla svázaná s Entomologickým oddělením Národního muzea v Praze, kde pracoval jako výzkumník a kurátor dvoukřídlých (Diptera) v letech 1967–2011. Je známým odborníkem na dvoukřídlé čeledi ovádovití (Tabanidae) a koutulovití (Psychodidae).

Jan Ježek se narodil 3. února 1945 ve městě Nymburk, kde navštěvoval základní školu a střední všeobecně vzdělávací školu, zakončenou maturitou v roce 1962. Mezi lety 1962 a 1967 byl studentem systematické zoologie na Přírodovědecké fakultě Karlovy Univerzity v Praze. Jeho diplomová práce byla zaměřena na larvální morfologii vybraných československých druhů ovádů (Tabanidae) pod vedením Milana Chvály. V Entomologickém oddělení NM začal pracovat 1. listopadu 1967 jako vědecký aspirant a zároveň zahájil postgraduální kandidátské studium (ekvivalentní k dnešnímu Ph.D. studiu) pod vedením J. Doskočila na Přírodovědecké fakultě Karlovy Univerzity v Praze. V roce 1982 obhájil disertační kandidátskou práci nazvanou „Taxonomie tribů Mormiini End., Paramormiini End. a Psychodini End. (Diptera, Psychodidae) z území ČSR“ a obdržel titul CSc. (kandidát biologických věd). V letech 1979–1992 Jan Ježek zastával funkci vedoucího Entomologického oddělení. Jako výzkumný pracovník a kurátor dvoukřídlých zde pracoval až do roku 2011, kdy odešel do zaslouženého důchodu.

Vědecky se Jan Ježek zabývá hlavně taxonomií koutulovitých (Diptera: Psychodidae) larvální morfologií ovádovitých (Tabanidae), a taxonomií, faunistikou a rozšířením dospělců ovádovitých. Jan je znám jako velmi nadšený terénní pracovník a velkou část pracovního času strávil na výletech a expedicích, kde intenzivně sbíral dvoukřídlé. Zúčastnil se dvou velkých expedic do Íránu (1973, 1977) a mnoha dalších sběrných cest. Navštívil státy Kavkazu, Řecko, Bulharsko, Slovinsko, Polsko, Francii, Itálii, Německo a další, hlavně evropské státy. Jan podnikl nespočet sběrných cest v České Republice a na Slovensku, hlavně během inventarizačních průzkumů fauny dvoukřídlých různých přírodních chráněných území.

Jan Ježek během let 1969–2015 samostatně, či se spoluautory opublikoval celkem 173 vědeckých a populárních prací včetně několika knižních kapitol. Byl také editorem prvního seznamu druhů Československých dvoukřídlých z roku 1987. Kompletní bibliografie jeho prací a anglická verze této biografie viz Tkoč (2015).

Jan Ježek byl jedním z nejvěrnějších účastníků Česko-Slovenských dipterologických seminářů; zúčastnil se prvního semináře konaného v Nitře na Slovensku v roce 1969 a všech dalších seminářů kromě dvou, až do jeho poslední účasti v Cikháji v České Republice v roce 2009. Jeho účast byla vždy doprovázena ústní přednáškou o jeho současném výzkumu a často také později publikoval prezentované výsledky ve sbornících z těchto seminářů, nazývané Dipterologica bohemoslovaca.

Jan Ježek velice aktivně spolupracuje se současnými pracovníky Entomologického oddělení a pravidelně na naše oddělení dochází, kromě letních měsíců, kdy si Jan a jeho žena Věra užívají pobytu na chalupě v podhůří Orlických hor.

Jan Ježek (vpravo) během devatenáctého semináře českých a slovenských dipterologů v Dubové pri Modre (Slovensko) v roce 2007. Fotografie E. Stloukal.
Jan Ježek (right) during 19th Czech and Slovak Dipterist Seminar in Dubová pri Modre (Slovakia) in 2007. Photograph E. Stloukal.

Milý Honzo, já a všichni mí kolegové Ti přejeme mnoho aktivních let, dobré zdraví a neutuchající zájem o entomologii!

Michal Tkoč

Taxony pojmenované po Janu Ježkovi – Taxa named after Jan Ježek

Phortica erinacea (Máca, 1977) jako *Amiota erinacea* Máca, 1977 (Diptera: Drosophilidae)
Scathophaga jezeki (Šifner, 1981) jako *Coniosternum jezeki* Šifner, 1981 (Diptera: Scatophagidae)
Acmaeoderella jezeki Bílý, 1983 (Coleoptera: Buprestidae)
Psychoda jezeki Withers, 1988 (Diptera: Psychodidae)
Hauptidia jezeki Dlabola, 1994 (Homoptera: Auchenorrhyncha)
Berdeniella jezeki Wagner, 2005 (Diptera: Psychodidae)
Maruina jezeki Bravo, 2005 (Diptera: Psychodidae)
Jezekia kmenti Šifner, 2009 (Diptera: Scatophagidae)
Trichomyia jezeki Araujo et Bravo, 2012 (Diptera: Psychodidae)
Alepia janjezeki Cordeiro et Bravo, 2015 (Diptera: Psychodidae)
Balbagathis janjezeki Ibáñez-Bernal, 2015 (Diptera: Psychodidae)

Feuerborniella jezeki Cordeiro et Bravo, 2015 (Diptera: Psychodidae)
Gondwanoscurus jezeki Curler et Priyadarsanan, 2015 (Diptera: Psychodidae)
Jezekiella patera Wagner et Kvifte, 2015 (Diptera: Psychodidae)

BIBLIOGRAFIE – BIBLIOGRAPHY

TKOČ M. 2015: Seventy years of Dr. Jan Ježek. *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* **55**: 445–456.